

Az év élőlényei 2024- ben

Az év gombája: szürke galóca

A szürkésbarnás kalapjáról és szürke pettyeiről jól felismerhető galócaféle lehet. Bordázott gallér és tönkcsúcs, sima kalapszél jellemzi. Gallérja fejlett, tönkbázisa gumós, tönkje azonban sima vagy pelyhes felületű.

Többnyire lomb- és fenyőerdőben nő.

Az év rovara: sisakos sáska

A kifejezetten száraz, leginkább homokpusztagyepékhez, sztyeprétekhez kötődő védett faj, a sisakos sáska fokozódó veszélyeztetettségét az elmúlt évszázad során leginkább természetes élőhelyeinek az urbanizáció terjedésével együtt járó átalakulása, megszűnése indokolta.

Évtizedekkel ezelőtt elterjedési területére vonatkozóan kizárólag olyan információk láttak napvilágot, hogy honnan pusztult ki, hol ritkult meg illetve szorult vissza az állománya.

Az elmúlt évtizedben azonban a szakemberek és kutatók szinte valamennyi közép-európai országban mást tapasztaltak. Erről bővebben [ebben a cikkünkben](#) lehet olvasni.

Az év lepkéje: közönséges medvelepke

A közönséges medvelepke neve ellenére csak ritkán látó. Vajon mi ennek az oka? A lepke magyar nevét régen kapta, és akkor még sokfelé előfordult, mára azonban drasztikusan megritkult. Megjelenése nagyon jellegzetes. Elülső szárnyai sötét krémbarna alapszínűek, amit márványszerű fehéres-sárgás mintázat szakít meg helyenként. Ez rendkívül jól elrejtí a megfelelő környezetben. Hátsó szárnyai vöröses narancssárgák hatalmas kék foltokkal. A lepkefajról bővebben [ebben a cikkünkben](#) lehet olvasni.

Az év madara: kerecsensólyom

A magyarok eredetmondáiban szereplő turul feltételezhetően a kerecsensólyom volt, vagy róla mintázták. Az 50 forintos érmén is ez a madár látható. A hazai természetvédelem kiemelten fontos feladata a faj védelme, ugyanis ez a természetes sólyomfaj a Kárpát-medencében éri el elterjedési területének nyugati határát.

A faj jellemzőit [ebben a cikkünkben](#) lehet elolvasni.

Az év hullója: kaszpi hargossikló

A kaszpi haragossikló a legnagyobb testű kígyónk. Hossza elérheti a 2 métert. Teste karcsú és erőteljes. Alapszíne általában dióbarna, a nyakon és a testoldalon ezüstös árnyalattal. A pikkelyek közepén szalmasárga csík húzódik, a széleik és a köztük lévő bőr sötét. A pikkelyeken lévő mintázat összeolvadása következtében a test, különösen a hátsó részén, csíkosnak tűnik. Feje mogyoróbarna, sötétbarna rajzolattal. A felső ajkak krémszínűek, de az ajk pikkelyek oldalsó szegélye sötét. A has sárga vagy vajszínű. A torok fehér, bár a has sárga alapszíne foltokban itt is megjelenik. Oldalt a nyak foltokban vörös- vagy sárgásbarna.

Az év fája: bükk

A közönséges bükk faanyagát az OEE tájékoztatása szerint egy évszázaddal ezelőtt csak faszénégetésre, hamuzsír főzésre használták, azóta a faipar fontos nyersanyaga. A klímaváltozás miatt az egyik legveszélyeztetettebb állományalkotó fafajunk, az esztétikai, turisztikai szempontból is fontos 40 m magasra is megnövő, egyenes, hengeres törzsű fa. Koronája magas, boltozatos. Zárt állományokban a törzse csak magasan ágazik el. A kérge vékony, sima, világos- vagy sötétszürke. A hosszúhajtások zezugosan nőnek, szőrösek, szürkésbarnák. A következő évi rövidhajtások hónaljrügyeiből fejlődnek. A barna hónaljrügyek orsó alakúak, hosszúkásak, a csúcsuk molyhos. A virágrügyek zömökek. A levelek elliptikusak. A lemezük felül fényes, kopasz, a fonákon az erek mentén szőrös; a pálhalevelek hamar lehullanak. A csúcsuk hegyes, a nyelük rövid, a szélük ép (ritkán fogas), élük hullámos, pillás. Hosszuk 5–10 cm. A levelek (főleg a fiatal példányokról) gyakran csak tavasszal hullanak le. A gömbölyded porzós barkavirágzatok hosszú kocsányon függenek, fehéren szőrösek, a termősek rövid, felálló kocsányon ülnek. A terméságazat töviskékkel fedett kupacs, amely megérve négy kopáccsal nyílik. Az ehető makk kb. 2 cm hosszú, háromélű, gesztenyebarna. Az áttelelt magokból tavasszal nagy, karéjos sziklevelek hajtanak ki.

Az év hala: réti csík

A réticsík erősen megnyúlt, vaskos testű halunk. Alapszíne okkersárga, a háta sötétbarna. Fejét barnásfekete foltok, az oldalát ugyanilyen színű hosszanti sávok és pettyek díszítik. Szemei kicsik, alsó állású szája sem nagy, ám körülötte öt pár bajuszsál található.

Lekerekített úszói ugyancsak kicsik, de igen gyors és erőteljes kígyózó mozgásra képes.

Jellemzője, hogy oxigénszegény viszonyok közt is megél, mert vérerekben gazdag utóbele képes oxigént felvenni a lenyelt levegőből. A saját maga által kimélyített gödrökben még akkor is életben maradhat, amikor a mocsár vize eltűnik s a lágy iszap felszíne cserepesre szárad. Csíkra éhes elődeink ilyenkor ásóval, kapával forgatták ki a földből. A halfajról további érdekességek [itt érhetők el](#).